

Република Србија
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
СРБИЈЕ

03 Бр. 019-291/8

Датум: 18.12.2013 год.

Радна јединица Ниш

Војда Карађорђа 14/II

Тел/факс: 018/523-448, 523-449;

На основу чланова 9. и 57. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010), члана 192. Закона о општем управном поступку („Службени лист СРЈ“, бр. 33/1997 и 31/2001 и „Службени гласник РС“, бр. 30/2010) и захтева предузећа PIRAK HYDRO d.o.o. из Земуна од 30.10.2013.године, Завод за заштиту природе Србије доноси

РЕШЕЊЕ
о условима заштите природе

I. Поступајући по захтеву предузећа PIRAK HYDRO d.o.o. (Жарка Обрешког бр. 23, 11273 Земун), издају се услови заштите природе за израду техничке документације и успостављање МХЕ „Паклештица“ на реци Височици, општина Пирот, на простору Парка природе „Стара планина“:

Општи услови:

- 1) Изградња и успостављање МХЕ „Паклештица“, са пратећим објектима и инфраструктуром (водозахват, рибља стаза, тунел, цевовод и машинска зграда), може се извршити само на простору наведеном у Образложењу овог решења;
- 2) За земљиште на коме се врши изградња и успостављање МХЕ, односно за локацију водозахвата, тунела, трасу цевовода и локацију машинске зграде, морају бити регулисани имовинско-правни односи;
- 3) Приликом извођења радова водити рачуна да не дође до нарушавања спелеоморфолошких вредности пећине Владикине плоче. У случају да дође до девастације поменуте пећине, инвеститор је у обавези да обустави радове;
- 4) Планирани радови на изградњи предметне МХЕ не смеју да доведу до битнијих промена хидролошког режима реке Височице и притока низводно од места захвата;
- 5) Сагласно члану 81. Закона о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010) мора бити обезбеђен минимални одрживи проток низводно од локације на којој су планирани хидротехнички радови. Минималним одрживим протоком мора бити осигурано нормално кретање и егзистенција фауне водотока, пре свега ихтиофауне;
- 6) Предвиђеним хидротехничким и другим грађевинским радовима не смеју се изазвати инжењерскогеолошки или други деградациони процеси низводно од објеката МХЕ, односно дуж обала и корита реке Височице;
- 7) Пре почетка радова обавезно треба утврдити потенцијални интензитет ерозивних процеса и на основу тога предузети одговарајуће против ерозивне мере;

- 8) У случају да у току извођења грађевинских радова и приликом експлоатације објеката дође до појаве ерозије или спирања земљишта са околних падина, инвеститор је у обавези да хитно предузме одговарајуће антиерозивне мере;
- 9) Изградња МХЕ мора да буде реализована у складу са степеном сеизмичности предметног подручја;
- 10) За приступ микролокацијама радног простора у што већој мери користити постојећу путну мрежу, а након завршетка радова евентуална оштећења санирати;
- 11) Уништавање и уклањање вегетације у приобалном појасу и на локацијама предвиђеним за изградњу објеката избећи или свести на најмању могућу меру, како би се очувала стабилност обала. По завршетку радова обавезно успоставити биљни покривач (култивисати терен) на свим угроженим местима, применом аутохтоних врста, односно таквих врста које су биолошки постојане у датим климатским условима. Уношење алохтоних врста је строго забрањено;
- 12) Уколико је неопходно извршити уклањање дрвенасте вегетације, обавезна је сагласност и дознака надлежне шумске управе ЈП „Србијашуме“;
- 13) Приликом изградње и успостављања предметне МХЕ забрањена је промена морфологије терена ван трасе радова;
- 14) Хумус, који се скида у току радова, засебно депоновати и заштити од спирања и користити за санацију терена након завршетка радова;
- 15) Ископани материјал, земљу, стенски материјал, грађевину, вишкове грађевинског материјала, камена, и сл., привремено депоновати на за то унапред предвиђене локације. Заштити их од спирања и касније користити за радове ради обезбеђивања геолошког грађевинског материјала (камена, песка, шљунка и сл.). Неопходан агрегат и друге неопходне грађевинске материјале потребно је обезбедити од овлашћених фирми;
- 17) Дозвољено је користити геолошки грађевински материјал из ископа;
- 18) Забрањено је справљање бетона на градилишту;
- 19) Забрањује се извођење свих грађевинских радова који могу изазвати замућење воде дуже од 5 дана;
- 20) У току извођења радова ниво буке и аерозагађења не сме прећи дозвољене граничне вредности за радни простор;
- 21) Приликом извођења радова у радном простору придржавати се правила о противпожарној заштити, и применити све техничке и друге мере заштите на раду, правила о прикупљању и евакуацији отпада, у циљу заштите и безбедности радника и локалног становништва;
- 22) Није дозвољен рад ноћу;
- 23) Бетонске радове у плавној зони свести на неопходан минимум. При извођењу елемената од бетона, неопходно је обложити их каменом са спољне стране;
- 24) Није дозвољено привремено одлагање грађевинског материјала, опреме и машина за време и након грађевинских радова у плавној зони и на локацијама на којима се налази висока дрвенаста вегетација, као и на местима на којима би она могла ометати безбедно одвијање друмског саобраћаја на локалним путевима;
- 25) Испуштање отпадних вода насталих услед редовног одржавања опреме и алата у фази изградње и експлоатације МХЕ у земљиште, подземне и површинске воде није дозвољено. Најстроже је забрањено испуштање уља, погонских горива и сл. на

предметној локацији, односно у реку Височицу, земљиште или подземне воде. У том смислу, инвеститор је у обавези да предузме одговарајуће мере санације и спречавања ширења загађења, мере заштите живог света реке и мере рекултивације земљишта, заменом и затрављивањем;

26) Уколико се током истражних радова наиђе на геолошко-палеонтолошке или минералогско-петролошке објекте, за које се претпоставља да имају својство природног добра, сходно члану 99. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010) извођач радова је дужан да обавести министарство надлежно за послове заштите животне средине, односно предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;

За успостављање водозахвата, рибље стазе и цевовода:

- 27) Водозахват може бити у виду бетонске преграде мале висине;
- 28) При изградњи преградне грађевине ради успостављања водозахвата обавезна је изградња рибље стазе, у складу са одредбама Правилника о техничко-технолошким решењима, која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Службени гласник РС“, бр. 72/2010);
- 29) Рибља стаза мора бити на одговарајућој позицији, уз обалу, али тако да је њен улаз у делу водотока са највећом брзином воде, односно тамо где је концентрација риба у миграцији највећа, и таквих димензија, довољно велику слободну површину и одговарајућу дубину, да у њој увек буде довољно воде;
- 30) У случају да се рибља стаза састоји из већег броја мањих базена, висинска разлика између њих не сме прећи 0, 2 m;
- 31) Препоручена брзина воде у самој стази је 0, 8 - 2, 0 m/s што истовремено оријентише рибе (које се иначе крећу позитивно реотаксично) на миграције уз стазу;
- 32) Турбуленција воде кроз рибљу стазу мора бити што нижа како би њоме могли да мигрирају и јувенилни облици животиња;
- 33) Дно рибље стазе мора бити покривено природним супстратом. Најбоље је користити супстрат из самог водотока, односно онај који се таложи узводно од планиране бране;
- 34) Несметано функционисање рибље стазе мора имати приоритет у односу на производњу електричне енергије, што значи да у случају минималних одрживих протока рад турбина мора бити обустављен, како би у рибљој стази било довољно воде;
- 35) Рибља стаза мора бити редовно чишћена од свих наноса који могу да ометају кретање акватичних организама;
- 36) Цевовод мора бити пројектован тако да је у стању да поднесе хидрауличке ударе и да има најмање могуће хидрауличке губитке;
- 37) Цевовод мора бити направљен од стандардног материјала;
- 38) Није дозвољено укопавање цевовода у корито реке;

За изградњу тунела:

- 39) Обзиром да је изградња тунела предвиђена у кречњаку, планирати активности и мере санирања у случају појаве затворених крашких каверни или појаве урушавања које могу имати последице и на површини терена;

- 40) Уколико се наиђе на затворену крашку каверну потребно је профил тунела обложити бетоном и осигурати га од евентуалних каснијих губитака воде при раду објекта;
- 41) У прокопаним кавернама спречити мешање подземних вода крашке издани и воде из цевовода;
- 42) Неопходно је осматрање на околним хидрогеолошким објектима, а у случају наглог опадања нивоа подземних вода или промене уобичајеног режима водоснабдевања постојећих корисника, извођење радова се мора обуставити;

За изградњу машинске зграде:

- 43) Архитектонско обликовање машинске зграде мора бити у духу локалне архитектуре, уз поштовање урбанистичких и грађевинских параметара за изградњу ове врсте објеката. За облагање фасаде планирати употребу природних материјала (камен, камене плоче и сл.) или екосертификованих материјала отпорних на пожар;
- 44) Објекат машинске зграде мора бити тако изграђен да се елиминише могућност угрожавања објекта, машинске и друге опреме у њему, у периодима великих вода. Сви планирани објекти у систему морају бити изграђени тако да буде елиминисана опасност од плављења, односно морају бити осигурани од великих вода;
- 45) Машинска зграда не може имати другу намену изузев електроенергетске;
- 46) Машинска зграда мора бити адекватно обезбеђена од електростатичког пражњења и обезбеђена од уласка неовлашћених лица;
- 47) Уграђена електро опрема мора имати све заштите које су предвиђене за рад у ЕД мрежи, одговарајући систем управљања и резервни напон;
- 48) Бетонирање корита реке на месту испуста из машинске зграде мора бити сведено на минимум;
- 49) Инвеститор је дужан да редовно прати квалитет воде низводно од машинске зграде, односно од испуста, нарочито у периодима малих вода;
- 50) Квалитет воде на испусту из машинске зграде мора бити истог квалитета као и реципијент. У случају да је квалитет воде низводно од објекта машинске зграде лошији у односу на водозахват, МХЕ „Паклештица“ мора престати са радом док извор контаминације не буде откривен и уклоњен;
- 51) Пренос произведене електричне енергије организовати тако да се машински објекат најкраћим путем повеже на постојећу електромрежу;
- 52) На прилазу машинској згради неопходно је поставити табле са упозорењем о забрани приступа и о опасности од високог напона;

Изградња и успостављање трафостанице:

- 53) Инвеститор је у обавези да планира и изградњу и успостављање одговарајуће трафостанице за прикључење МХЕ „Паклештица“ на дистрибутивну електроенергетску мрежу;
- 54) Изградњом и успостављањем трафостанице не сме се нарушити стабилност терена;
- 55) Трафостаница мора бити опремљена одговарајућом опремом за заштиту од пожара и мора поседовати аутоматски алармни систем.
- 56) Редовна контрола сигурносне и противпожарне опреме и инсталација у трафостаници је обавезна;

За коришћење МХЕ:

- 57) За заштиту од корозије инвеститор је обавезан да на лицу места (у машинској згради) користи само она средства која нису опасна и штетна по акватичне екосистеме, не утичу на квалитет воде реципијента и која у погледу састава испуњавају критеријуме прописане законом. Коришћење других средстава је могуће само под законом прописаним условима и у овлашћеним радионицама;
- 58) Захватна грађевина са решеткама, таложником и осталим планираним елементима за испуст муља морају се редовно одржавати-чистити;
- 59) Инвеститор је у обавези да предвиди све неопходне мере превенције да средства за заштиту од корозије не доспеју у водоток или околно тло;
- 60) Чишћење опреме млазом од абразива може се вршити у одговарајућој радионици и евентуално на градилишту, али под условом да не доспеју у водоток;
- 61) Инвеститор је обавезан да врши редовну контролу турбина и друге опреме у машинској згради. Одржавање постројења организовати тако да се спречи отицање било каквих материја, које ће бити коришћене, у водоток;
- 62) У случају престанка рада МХЕ „Паклештица“ инвеститор је у обавези да уклони све објекте са предметних локација или да у договору са локалном самоуправом или другим правним и физичким лицима изврши пренамену објеката;
- 63) Инвеститор је у обавези да изради план за акцидентне ситуације, односно да поступи у складу са важећим обавезама прописаним у плану одбране од поплава и примени све неопходне мере заштите људи, материјалних добара, животне средине, те изврши потпуну санацију еродираних делова обале. Иста мера заштите важи и за случај појаве изненадног поплавног таласа;
- 64) У сарадњи са корисником рибарског подручја, потребно је обезбедити мониторинг стања живог света реке Височице, посебно ихтиофауне, како би се пратио даљи развој рибљег насеља у току експлоатације објекта;
- 65) Тиролски водозахват не сме бити везан за испуст машинске зграде (евентуалне) узводне мале хидроелектране, већ мора бити на одговарајућем растојању, како би утицај на хидроморфолошке одлике тока реке био минималан;
- 66) Издато решење о условима заштите природе може се користити и у поступку добијања локацијске дозволе за успостављање МХЕ „Паклештица“.

2. Подносилац захтева је дужан да радове и активности изведе у свему у складу са издатим условима из тачке 1. овог решења.
3. Орган надлежан за доношење, односно усвајање документа из става 1. члана 9. Закона о заштити природе прибавља акт од овог Завода о испуњености услова заштите природе.
4. Ово решење не ослобађа обавезе подносиоца захтева да прибави и друге услове, дозволе и сагласности предвиђене важећим прописима.
5. Врста радова обавезује носиоца пројекта на покретање поступка одлучивања о потреби израде студије процене утицаја предметног објекта на животну средину у складу са Законом о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009).
6. За све друге активности на предметном подручју, или ако се укаже потреба за изменом пројектне документације, носилац активности дужан је да поднесе Заводу за заштиту природе Србије нов захтев за издавање решења о условима заштите природе.

7. У складу са одредбама члана 9. Закона о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/2009, 88/2010 и 91/2010), уколико подносилац захтева у року од две године од дана достављања акта не отпочне радове и активности за које је акт о условима заштите природе издат, дужан је да прибави нови акт.

8. Накнада за издавање овог решења у износу од 30000,00 динара, је одређена у складу са чланом. 2. Правилника о висини и начину обрачуна и наплате накнаде за издавање акта о условима заштите („Службени гласник РС“, бр. 73/2011). Подносилац захтева је дужан да наведену накнаду уплати у корист рачуна Завода у року од 5 дана од дана достављања предрачуна.

Образложење

Предузећа PIRAK HYDRO d.o.o. из Земуна обратило се Заводу за заштиту природе Србије захтевом којим тражи утврђивање услова заштите природе за израду техничке документације и успостављање МХЕ „Паклештица“ на реци Височици, општина Пирот.

Уз захтев је достављена следећа документација:

- Генерални Пројекат МХЕ „Паклештица“ са претходном студијом оправданости, који је урадио Јосиф Драган, дипл.инж. грађевине (бр. лиценце 314К33211), Београд, 2013.године
- Доказ о уплати РАТ.

Пројектом је планирано да МХЕ „Паклештица“ ради као деривациона хидроелектрана.

У оквиру МХЕ „Паклештица“ планирана је изградња следећих објеката:

- Преграда на реци Височици (2,5m) која се састоји од рибље стазе, преливних поља са сегментним уставама, темељног испуста обезбеђеног табластом уставом и водозахватног канала. Преграда се налази на локацији одређеној Гаус-Кригеровим координатама $X = 7\ 643\ 325.495$, $Y = 4\ 783\ 745.613$
- Доводни тунел кроз стенску масу, дужине 2100 m
- Водно окно
- Два цевовода од водног окна до машинске зграде дужине по 50 m
- Машинска зграда (габарит 20 x 15 m), на локацији одређеној Гаус-Кригеровим координатама $X = 7\ 642\ 406.682$, $Y = 4\ 785\ 506.480$
- Трафостаница

Планирана инсталисана снага МХЕ је 2500 kW.

Увидом у достављену документацију, документацију Завода и Централни регистар заштићених природних добара Србије констатовано је следеће:

- Предметна локација за изградњу и успостављање МХЕ „Паклештица“, на реци Височици налази се у Парку природе „Стара планина“ и то у режиму заштите II (преграда са водозахватом) и III (машинска зграда) степена (Уредба о заштити Парка природе „Стара планина“, „Службени гласник РС“, бр. 23/2009).

- Истовремено, предметна локација представља и део еколошке мреже и то Емералд подручје Стара планина RS0000011, међународно значајно подручје за биљке Стара планина, међународно и национално значајно подручје за птице Стара планина RS 040 IBA, као и одабрано подручје за дневне лептире Стара планина 36 (Уредба о еколошкој мрежи, „Службени гласник РС“, бр. 102/2010).

- Према Инвентару објеката геонаслеђа Србије (2005,2008), на предметном подручју налазе се клисура Владикине плоче, као и пећина у Владикиним плочама.

Приликом доношења овог решења имало се у виду да планирани радови нису у супротности са донетим прописима и документима из области заштите природе.

Услове заштите природе треба спроводити на уједначеном нивоу у циљу очувања природних вредности и успостављања система мреже биотопа, те су с тим у вези, утврђени услови за извођење мера заштите природе и других радова из диспозитива овог решења

Такса на захтев и такса за решење, по Тар. бр. 1. и Тар. бр. 9, су наплаћене у складу са Законом о републичким административним таксама („Службени гласник РС“, бр. 43/2003, 51/2003, 61/2005, 5/2009, 54/2009, 93/2012 и 47/2013).

Упутство о правном средству: Против овог решења може се изјавити жалба министарству надлежном за послове заштите животне средине у року од 15 дана од дана пријема решења. Жалба се предаје Заводу за заштиту природе Србије уз доказ о уплати Републичке административне таксе у износу од 420,00 динара на текући рачун бр. 840-742221843-57, позив на број 59013 по моделу 97.

Директор Завода

Александар Драгишић

Достављено

- Подносилац захтева
- Министарство енергетике, развоја и заштите животне средине
 - Одељење за заштиту животне средине у области заштите и коришћења природних добара
 - Одељење за електроенергетску инспекцију
 - Одељење за процену утицаја на животну средину
- ЈП „Србијашуме“ (Парк природе „Стара планина“)
- Општина Пирот, референт за водопривреду
- Републичка дирекција за воде
- Документација
- Архива